

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 21Csp/19/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8721200736
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexandra Mochacká
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2021:8721200736.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad v konaní pred sudkyňou JUDr. Alexandrou Mochackou v právnej veci žalobkyne: R. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom štúrova XX/X, XXX XXX XX U., právne zastúpená: Advokátska kancelária Mgr. Ondrej Barna, so sídlom Zámocká 529/34, 091 01 Stropkov, IČO: 52 824 837 proti žalovanému: HOME CREDIT Slovakia a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpený: Advokátska kancelária Goliášová Gabriela s.r.o., so sídlom Piaristická 707/25, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 1.243,66 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý vydať žalobkyni sumu 1.243,66 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 17.3.2021 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že súd rozhodne o trovách konania uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu elektronickým podaním dňa 16.3.2021 domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 1.243,66 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 2. dňa, po dni doručenia žaloby a náhradu trov konania.

2. Svoj nárok odôvodnila tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod č.k. 13Ro/611/2014 o zaplatenie sumy 1.664,50 eur, bola ako žalovaná spotrebiteľka úspešná a žaloba bola v celom rozsahu zamietnutá. Rozsudok bol vydaný dňa 21.10.2020 a stal sa právoplatným dňa 15.12.2020. Súd v odôvodnení uvedeného rozsudku konštatoval, že úver z Úverovej zmluvy zo dňa 3.5.2004, je bezúročný a bez poplatkov, keď uviedol: „S poukazom na uvedené podľa názoru súdu je v danom prípade potrebné aplikovať ust. § 4 ods. 5 cit. zákona, v zmysle ktorého veriteľ nemôže od dlžníka požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve. Keďže v zmluve uzavretej stranami sporu nie sú uvedené žiadne úroky alebo poplatky, žalobcovi na tieto nevznikol nárok a preto všetky úhrady, ktoré urobila žalovaná počas trvania úverového vzťahu, mohli byť zaúčtované iba na poskytnutú istinu. Z predložených výpisov z úverového účtu je nesporné, že žalovaná čerpala úver celkovo vo výške 7.671,93 eur a doposiaľ uhradila žalobcovi sumu 9.112,74 eur. Keďže s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti žalobcovi nevznikol nárok na úrok a poplatky a nepreukázal ani ďalšie uplatnené nároky, súd dospel k záveru, že žalovaná mala žalobcovi uhradiť iba poskytnutú istinu. S prihliadnutím na vyššie uvedené je zrejmé, že žalovaná doposiaľ uhradila viac, ako je poskytnutá istina úveru a preto žaloba nie je dôvodná“. Z uvedeného súdom preto žaluje bezdôvodné obohatenie, vo výške rozdielu medzi jej platbami v celkovej výške 9.112,74 eur a výškou čerpaného úveru sumou 7.671,93 eur, pričom zohľadnila len svoje platby uskutočnené odo dňa 19.1.2011 do dňa podania žaloby, teda 1.243,66 eur. Poukázala, že žalovaný podniká v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov neohraničenému okruhu fyzických

osôb a znalosť zákona v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere (uzn. NS SR sp. zn. 6M Cdo 9/2012 zo dňa 16.1.2013).

3. Právny zástupca žalovaného vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že povinnosťou tvrdenia možno považovať za základný pilier sporového konania. Z okruhu tvrdených skutočností žalobkyňa vyvodila svoj nárok, ktorý jej má byť priznaný. Tvrdením skutočností, žalobkyňa určuje predmet dokazovania, ktorého pravdivosť súd z dôkazov označených žalobkyňou zisťuje. Uviedol, že je elementárnou povinnosťou žalobkyne skutkovo vymedziť predmet žaloby prostredníctvom tvrdení a následne preukázať tvrdené skutočnosti v rámci dôkazného bremena. Pokiaľ žalobkyňa svoje skutkové tvrdenia nepodloží dôkazmi, neunesie dôkazné bremeno, čo má mať za následok zamietnutie žaloby v celom rozsahu. V opačnom konaní by došlo k porušeniu kontradiktórnosti sporového procesu, k porušeniu rovnosti zbraní. Uviedol, že súd má len obmedzenú dôkaznú iniciatívu, ktorá je v súčasnosti presunutá na procesné strany a poukázal v zmysle uvedeného na § 150 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP). Vzniesol námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje dvojročnú subjektívnu dobu a trojročnú objektívnu dobu. Uviedol, že vzhľadom na deň podania žaloby na súd považuje žalovaný nárok žalobkyne za premlčaný v objektívnej trojročnej premlčacej dobe, ktorá začala na úverovej zmluve plynúť od poslednej splátky, t.j. 18.2.2015 a uplynula dňa 18.2.2018.

4. Vykonaným dokazovaním a to najmä listinnými dôkazmi: Úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 3.5.2004, rozsudok Okresného súdu Poprad sp. zn. 13Ro/611/2014, súd zistil nasledovný skutkový stav vo veci:

5. Procesné strany uzavreli dňa 3.5.2004 úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX o poskytnutí revolvingového úveru, na základe ktorej žalobkyňa mohla čerpať revolvingový úver do výšky schváleného úverového rámca 995,81 eur (30.000,- Sk). Úver mal byť splácaný mesačnými splátkami vo výške 39,83 eur (1.200,- Sk). V konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 13Ro/611/2014, ktorého predmetom bolo zaplatenie sumy 1.664,50 eur žalovanou ako spotrebiteľkou, kde ako žalobca vystupovala spoločnosť Home Credit Slovakia a.s. a žalovaná R. Y. rozhodol tak, že žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. V uvedenom konaní žalovaná suma 1.664,50 eur pozostávala z dlžnej istiny 1.162,67 eur, úroku vo výške 374,26 eur, úroku vo výške 90,86 eur, poplatkov vo výške 7,45 eur, zmluvnej pokuty vo výške 16,20 eur, zmluvnej pokuty vo výške 2,11 eur a dopočítaného úroku vo výške 10,95 eur. Z výpisu čerpania splátok a úhrad predloženého žalovaným v priebehu konania vyplynulo, že žalobkyňa v predmetnom konaní počas trvania úverového vzťahu čerpala celkovo sumu 7.671,73 eur. Na istinu boli zaúčtované úhrady v celkovej výške 6.621,92 eur, na poplatky účtoval žalovaný celkovo 335,21 eur a na úroky sumu 2.155,61 eur. Žalobkyňa počas trvania zmluvného vzťahu vykonala úhrady v celkovej výške 9.112,74 eur. V prejednávanej veci 13Ro/611/2014 sa žalovaný domáhal zaplatenia nároku z titulu úveru poskytnutého žalobkyňi na základe úverovej zmluvy uzavretej dňa 3.5.2004. Úver poskytnutý žalobkyňi bol nepochybne úverom spotrebiteľským a nároky z neho plynúce museli byť posudzované v zmysle ust. zák. č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. V zmysle § 2 písm. a) cit. zákona spotrebiteľským úverom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme. Keďže predmetný úver bol spotrebiteľským úverom, zmluva by mala obsahovať náležitosti uvedené v § 4 ods. 2 cit. zákona, ktoré však neobsahovala. Z úverovej zmluvy napr. nebola zrejmalá splatnosť jednotlivých splátok úveru. Z predložených úverových podmienok nevyplývala výška ročnej úrokovej sadzby. Súd v pôvodnom konaní dospel k právnomu posúdeniu, že údaj o ročnej úrokovej sadzbe je v zmysle § 3 ods. 6 cit. zákona podstatnou náležitosťou zmluvy, teda musí byť uvedený v samotnej zmluve, preto nepostačuje odkaz na úverové podmienky. Taktiež v čase uzavretia zmluvy musí byť spotrebiteľ písomne informovaný aj o výške poplatkov, ktoré má platiť. Tieto údaje zo zmluvy nevyplývali a neboli upravené ani v úverových podmienkach. Podľa záveru súdu bolo potrebné aplikovať ust. § 4 ods. 5 cit. zákona, v zmysle ktorého veriteľ nemôže od dlžníka požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve. Keďže v zmluve uzavretej stranami sporu neboli uvedené žiadne úroky alebo poplatky, žalovanému nevznikol nárok a preto všetky úhrady, ktoré urobila žalobkyňa počas trvania úverového vzťahu, mohli byť zaúčtované iba na poskytnutú istinu. Takisto žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal nárok na zmluvnú pokutu. Súd v konaní sp. zn. 13Ro/611/2014 z predložených výpisov z úverového účtu mal nesporné, že žalobkyňa čerpala úver celkovo vo výške 7.671,93 eur a doposiaľ uhradila žalovanému sumu 9.112,74 eur. Keďže s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti žalovanému nevznikol nárok

na úrok a poplatky a nepreukázal ani ďalšie uplatnené nároky, súd dospel k záveru, že žalobkyňa mala žalovanému uhradiť iba poskytnutú istinu. Peňažné prostriedky, ktoré zaplatila navyše, je potrebné právne posúdiť ako bezdôvodné obohatenie, čo si v tomto konaní uplatnila, avšak iba v rámci trojročnej premĺčacej doby.

6. Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

7. Podľa § 456 OZ, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

8. Podľa § 107 ods. 1, 2 OZ, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premĺči za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premĺči za tri roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

9. Podľa § 290 CSP, spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

10. Podľa § 291 ods. 1, 2, 3 CSP, spotrebiteľ sa môže dať v spotrebiteľskom spore zastupovať právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa. Spotrebiteľ môže mať len jedného takto zvoleného zástupcu.

Ustanovenia prvej časti piatej hlavy piateho dielu tohto zákona tým nie sú dotknuté.

Ak je spotrebiteľ zastúpený advokátom, ustanovenie § 296 sa nepoužije.

11. Podľa § 295 CSP, súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

12. Podľa § 296 CSP, spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužijú.

13. Podľa § 215 ods. 1 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

14. V štandardnom (všeobecnom) sporovom konaní súd môže podľa § 185 vykonať v podstate len tie dôkazy, ktoré navrhli strany sporu. Ust. § 295 OZ má k ust. § 185 špeciálnu povahu a v spotrebiteľských sporoch môže súd vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd tu má sám dôkaznú iniciatívu, ide o uplatnenie tzv. vyšetrovacieho princípu s tým, že nebude porušené právo rovnosti strán sporu.

15. Právny vzťah medzi stranami konania je vzťah spotrebiteľský, kde na strane žalobcu vystupuje dodávateľ a na strane žalovaného spotrebiteľ. Tento vzťah je preto potrebné posúdiť podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a podľa zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

16. Súd posúdil v pôvodnom konaní, že predmetná zmluva, ktorá bola uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným, je zmluva, ktorá je bezúročná a bez poplatkov z dôvodu absencie povinných náležitostí v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch. Za situácie, kedy bolo preukázané, že žalobkyňa bol poskytnutý úver vo výške 7.671,93 eur a žalobkyňa uhradila žalovanému sumu 9.112,74 eur, žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.243,66 eur bola podaná dôvodne.

17. Pokiaľ ide o namietané premĺčanie nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia v objektívnej trojročnej premĺčacej dobe, súd vyhodnotil námietku premĺčania vznesenú žalovaným za nedôvodnú. Súd poukazuje na to, že za rozhodujúci pre začiatok plynutia subjektívnej premĺčacej doby pre uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, je potrebné považovať deň, kedy sa oprávnená, v tomto prípade žalobkyňa, v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jej úkor

došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto bezdôvodné obohatenie získal. Nie je pritom rozhodujúce, že mala možnosť dozvedieť sa potrebné skutočnosti už skôr. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná), nielen predpokladaná vedomosť oprávnenej (rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 145/2014, 1Cdo 67/2011, R 25/1986). V prípade plnenia bez právneho dôvodu je začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby viazaný na moment, kedy sa oprávnená, teda žalobkyňa, dozvedela, že právny dôvod na plnenie nebol od začiatku daný. Pokiaľ sa žalobkyňa o bezdôvodnom obohatení dozvedela právoplatnosťou rozsudku č.k. 13Ro/611/2014 - 76, teda dňa 15.12.2020, resp. dňom doručenia 27.11.2020 a žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia bola na súd v predmetnom konaní podaná dňa 16.3.2021, žalobkyňa podala žalobu v dvojiročnej subjektívnej dobe aj v trojiročnej objektívnej dobe (15.12.2020 - 15.12.2022, 15.12.2023) a k premlčaniu nedošlo. Splnila teda aj dvojiročnú subjektívnu dobu.

18. Žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V tejto súvislosti je právne významné to, že rešpektovanie princípu ignorantia iuris non excusat (neznalosť zákona neospravedlňuje), v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere (uzn. NS SR zo dňa 16.1.2013 sp. zn. 6M Cdo 9/2012) Podľa názoru súdu nebola námietka žalovaného o nemožnosti aplikácie 10-ročnej premlčacej doby dôvodná, nakoľko žalovaný je poskytovateľom úveru na profesionálnej úrovni, je podnikateľom a preto sa predpokladá u takýchto spoločností vyššia odborná úroveň aj zodpovednosť za porušenie zmluvných povinností. Zmluvné podmienky boli vytvorené poskytovateľom úveru (nebankovým subjektom), ktorý ako odborný subjekt na trhu pri uzatváraní zmlúv konal evidentne úmyselne so snahou dosiahnutia zisku. Preto takýto subjekt nesie aj väčšiu zodpovednosť za férové pravidlá pri poskytovaní úveru a dôsledku z porušenia zákonných povinností. Žalovaný ako subjekt pôsobiaci dlhoročne na finančnom trhu mal vedomosť o nárokoch, ktoré uplatňoval v rozpore so zákonom, napriek tomu tak postupoval v množstvách ďalších zmlúv a jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak, ako konanie na získanie bezdôvodného obohatenia, bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Zákonodarca pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení počíta s desaťročnou objektívnou premlčacou dobou, ktorá sa počíta odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 OZ). V danom prípade bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného vzniklo zaplatením príslušnej splátky úveru nad rámec zákonom ustanovenej povinnosti. Možno preto konštatovať, že žaloba bola podaná v rámci 10-ročnej premlčacej doby.

19. Súd priznal žalovaný nárok vo výške rozdielu medzi sumou 9.112,74 eur, ktorú celkovo zaplatila žalobkyňa a sumou 7.671,93 eur, ktorú celkovo vyčerpala, čo nebolo v konaní ani sporné, hoci je tento reálny rozdiel (celkové bezdôvodné obohatenie 1.440,81 eur) oproti žalovanej sume vyšší, žalovaný sumu je 1.243,66 eur. Žalovaná suma predstavuje len to bezdôvodné obohatenie, ktoré bolo žalobkyňou zaplatené v rozsahu 10 rokov spätne od dátumu podania žaloby.

20. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

21. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

22. Súd priznal zákonný úrok z omeškania v zákonom povolenej výške.

23. Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR 87/1995 Z. z., výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

24. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Súd priznal trovy konania úspešnej žalobkyňi, voči neúspešnému žalovanému.

27. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.